EUROPESE
COMMISSIE

Brussel, 16.6.2025
COM(2025) 290 final

ANNEX 23

BIJLAGE

bij

Mededeling van de Commissie aan het Europees Parlement, de Raad, het Europees Economisch en Sociaal Comité en het Comité van de Regio's

Staat van het digitale decennium 2025: Blijven bouwen aan de soevereiniteit en de digitale toekomst van de EU

{SWD(2025) 290 final} - {SWD(2025) 291 final} - {SWD(2025) 292 final} - {SWD(2025) 293 final} - {SWD(2025) 294 final} - {SWD(2025) 295 final}

European Commission

BEKNOPTE LANDVERSLAGEN

Portugal

Samenvatting

Portugal kent een stabiele groei van digitale overheidsdiensten en presteert bijzonder goed op het gebied van de toegang tot elektronische patiëntendossiers. Het land staat voor uitdagingen met betrekking tot de invoering van artificiële intelligentie (AI) door ondernemingen en hun innovatievermogen en digitale basisvaardigheden, maar beschikt over solide connectiviteitsnetwerken.

Portugal toont een hoog ambitieniveau in zijn bijdrage aan het digitale decennium met twaalf nationale streefcijfers, die voor 92 % in overeenstemming zijn met de EU-streefcijfers voor 2030. Het land volgt zijn trajecten zeer goed: 100 % ervan ligt op schema (rekening houdend met de trajecten voor 2024 die zijn vastgesteld voor zeven van de acht geanalyseerde KPI's). Portugal heeft 77 % van de 13 in 2024 door de Commissie gedane aanbevelingen opgevolgd door enkele wijzigingen door te voeren door middel van nieuwe maatregelen.

In 2024 heeft Portugal vooruitgang geboekt op alle gemeten indicatoren, waarbij de digitale netwerken van het land bijna het volledige grondgebied bestrijken. In de in december 2024 aangenomen nationale digitale strategie werden ambitieuze plannen aangekondigd met betrekking tot AI, gegevensuitwisseling, soevereine cloud en vereenvoudiging door middel van digitale instrumenten. Hoewel het aandeel van kmo's in Portugal met ten minste een digitale basisintensiteit iets boven het EU-gemiddelde ligt, blijft de toepassing van AI door ondernemingen zwak en is de opschalingsondersteuning voor start-ups beperkt. Anderzijds vormen de toename van de beschikbaarheid en het gebruik van digitale overheidsdiensten voor burgers en bedrijven en de aanzienlijke verbetering van de toegang tot elektronische patiëntendossiers een blauwdruk waarop kan worden voortgebouwd. Hoewel de digitale basisvaardigheden nog steeds ongelijk verdeeld zijn over de samenleving, hebben meer mensen gevorderde digitale vaardigheden verworven, ook op gebieden als cyberbeveiliging. Portugal is tevens betrokken bij EU-brede samenwerking op het gebied van halfgeleiders en kwantumtechnologieën.

KPI digitale decennium(1)	Portugal				EU		Streefcijfer digitale decennium tegen 2030	
	DESI 2024 (jaar 2023)	DESI 2025 (jaar 2024)	Jaarlijkse vooruitgang	Nationaal traject 2024 (3)	DESI 2025	Jaarlijkse vooruitgang	PT	EU
Dekking vaste netwerken met zeer hoge capaciteit (VHCN)	94,2 %	94,6 %	0,4 %	94,2 %	82,5 %	4,9 %	100,0 %	100 %
Glasvezeldekking (FTTP)	92,3 %	93,2 %	0,9 %	92,3 %	69,2 %	8,4 %	100,0 %	—
Totale 5G-dekking	98,1 %	98,7 %	0,6 %	98,1 %	94,3 %	5,9 %	100,0 %	100 %
Edge nodes (raming)	14	27	92,9 %	—	2 257	90,5 %	—	10 000
Kmo's met ten minste een basisniveau van digitale intensiteit (2)	—	74,3 %	2,7 %	—	72,9 %	2,8 %	90,0 %	90 %
Cloud	32,3 %	—	—	—	—	—	75,0 %	75 %
Artificiële intelligentie	7,9 %	8,6 %	9,8 %	—	13,5 %	67,2 %	75,0 %	75 %
Gegevensanalyse	38,6 %	—	—	—	—	—	—	75 %
AI, cloud of gegevensanalyse	54,4 %	—	—	—	—	—	—	75 %
Eenhoorns	1	1	0,0 %	—	286	4,4 %	2	500
Ten minste digitale basisvaardigheden	56,0 %	—	—	—	—	—	80,0 %	80 %
ICT-specialisten	4,6 %	5,2 %	13,0 %	4,5 %	5,0 %	4,2 %	7,0 %	± 10 %

eID-stelsel aangemeld		Ja						
Digitale overheidsdiensten voor burgers	81,5	84,5	3,6 %	81,5	82,3	3,6 %	100,0	100
Digitale overheidsdiensten voor ondernemingen	81,9	84,3	2,9 %	81,9	86,2	0,9 %	100,0	100
Toegang tot elektronische patiëntendossiers	86,0	88,1	2,4 %	86,0	82,7	4,5 %	100,0	100

(1) Zie de methodologische toelichting voor de beschrijving van de indicatoren en andere maatstaven.
(2) In DESI 2025 wordt verslag uitgebracht over versie 4 van de digitale intensiteitsindex (DII), die vergelijkbaar is met de DII-waarde van DESI 2023 (met betrekking tot het jaar 2022) voor de berekening van de jaarlijkse vooruitgang. Deze is niet vergelijkbaar met het nationale traject dat gebaseerd is op versie 3 van de index.
(3) Nationale trajectwaarde indien deze in het nationaal stappenplan wordt vermeld en indien de indicator is gemeten in DESI 2025 (jaar 2024).

Volgens de speciale Eurobarometer "Digitaal Decennium 2025" is 71 % van de Portugese burgers van mening dat de digitalisering van openbare en particuliere diensten hun dagelijks leven gemakkelijker maakt. Wat het optreden van de overheid betreft, vindt 89 % van de ondervraagden het belangrijk om het probleem van nepnieuws en desinformatie online tegen te gaan en te beperken, en wat het concurrentievermogen betreft, vindt 89 % van hen het belangrijk ervoor te zorgen dat Europese bedrijven groter kunnen worden en kunnen uitgroeien tot "Europese kampioenen" die op de wereldmarkt hun mannetje staan.

Een concurrerende, soevereine en veerkrachtige EU gebaseerd op technologisch leiderschap

Portugal kan bogen op robuuste connectiviteitsinfrastructuur, met vooruitgang op alle indicatoren en bijna volledige 5G-dekking. Breedband en mobiele telefonie blijven echter meest achter bij het EU-gemiddelde en dat geldt ook voor de spectrumtoewijzing voor 5G-pioniersbanden. Om zijn betrokkenheid bij het "Chips voor Europa"-initiatief kracht bij te zetten heeft Portugal een nationaal kenniscentrum voor computerchips opgezet. Het land levert een bijdrage aan Europese kwantuminitiatieven. Kmo's hebben ten minste een digitale basisintensiteit die iets boven het EU-gemiddelde ligt, maar het gebruik van AI door ondernemingen blijft bescheiden. Ambitieuze plannen met betrekking tot soevereine digitale oplossingen, zoals de ontwikkeling van AI en cloud, en ter stimulering van het innovatie-ecosysteem worden gedeeltelijk ondersteund door financiering in het kader van het herstel- en veerkrachtplan. Het land is voornemens het aantal start-ups te verhogen van iets meer dan 4 700 in 2024 tot 6 000 tegen 2030, met verwachte overloopeffecten op het aantal eenhoorns, want Portugal telt momenteel slechts één dergelijke onderneming. Voor Portugese start-ups blijft de toegang tot financiering in verdere groeifasen een probleem. Het bewustzijn van mensen en bedrijven ten aanzien van cyberbeveiliging groeit, deels dankzij de grote inspanningen en de coöperatieve houding van de autoriteiten. De NIS 2-richtlijn moet echter nog worden omgezet en uitgevoerd in nationaal recht.

Mensen en de samenleving in de EU beschermen en sterker doen staan

De digitale basisvaardigheden blijven op het EU-gemiddelde, waarbij mensen met een lager opleidingsniveau en ouderen een grote achterstand hebben. In 2024 heeft Portugal echter veelbelovende vooruitgang geboekt op het gebied van het aandeel ICT-specialisten, ook wat het percentage vrouwen betreft. In sommige programma's wordt een begin gemaakt met de bevordering van genderconvergentie op dit gebied, maar gevorderde digitale vaardigheden zijn niet prominent aanwezig in het stappenplan van Portugal. Robuuste digitale vaardigheden worden echter bevorderd bij de overheidsdiensten, vooral met dank aan investeringen uit het Portugese herstel- en veerkrachtplan. Het land boekt goede vooruitgang op het gebied van digitale overheid, waarbij zichtbaar meer mensen dergelijke oplossingen gebruiken en digitale overheidsdiensten voor burgers op hoog niveau blijven. Dankzij de app gov.pt kan digitale identiteit aan kracht winnen. Bovendien is

de toegang tot elektronische patiëntendossiers de afgelopen jaren snel verbeterd, wat Portugal tot een van de koplopers maakt. Dit kan ook verband houden met de investeringen vanuit de herstel- en veerkrachtfaciliteit in de overgang naar digitale gezondheidszorg. Er blijven echter uitdagingen bestaan, aangezien digitale diensten voor bedrijven onder het EU-gemiddelde liggen, met name in een grensoverschrijdende context. Mediageletterdheid en kinderbescherming krijgen steeds meer aandacht.

Met behulp van digitale transformatie slimme vergroening bewerkstelligen

Groene en digitale prioriteiten krijgen langzaam meer aandacht. Met steun uit de herstel- en veerkrachtfaciliteit voert Portugal een agenda voor een digitale en slimme natie uit, die voorziet in de oprichting van stedelijke beheerplatforms (UMP) en digitale tweelingen. Hiervoor zal gebruik worden gemaakt van omvangrijke gegevens over gebieden en connectiviteitsoplossingen om territoriale uitdagingen, waaronder milieu- en klimaatuitdagingen, het hoofd te bieden.

Nationaal strategisch stappenplan voor het digitale decennium

In december 2024 heeft Portugal een volledig herzien nationaal stappenplan voor het digitale decennium ingediend (met gerichte aanpassingen tot maart 2025) met meer dan honderdvijftig maatregelen, waaronder veel nieuwe maatregelen, herziene streefcijfers en, voor het eerst, meer dan de helft van de vereiste trajecten. Het herziene plan is grotendeels gebaseerd op de nationale digitale strategie en het bijbehorende actieplan, waarover belanghebbenden zijn geraadpleegd. De actualiseringen zijn afgestemd op de prioriteiten van de nieuwe Commissie op het gebied van AI, soevereiniteit en digitale vaardigheden. Het herziene stappenplan omvat verslaglegging over de raadpleging van belanghebbenden en er wordt aandacht besteed aan een groot aantal aanbevelingen van het stappenplan die in 2024 zijn gedaan. De meeste streefcijfers stemmen overeen met de doelstellingen op EU-niveau voor 2030, met uitzondering van het streefcijfer van 7 % voor ICT-specialisten (in plaats van 10 %) tegen 2030. In het herziene stappenplan wordt onverminderd prioriteit gegeven aan digitale vaardigheden, digitale overheidsdiensten en de digitalisering van bedrijven. Het bestaat uit 157 maatregelen met een begroting van 2,15 miljard EUR, wat overeenkomt met 0,75 % van het bbp. Het stappenplan beantwoordt aan de meeste doelstellingen, zoals mensgerichte digitale transformatie, vereenvoudiging, soevereiniteit en veerkracht. Er wordt niet specifiek aandacht besteed aan gebieden als duurzaamheid en inclusie, terwijl het concurrentievermogen niet volledig wordt bestreken.

Financiering voor en projecten op het gebied van digitalisering

Portugal wijst 21 % van zijn totale herstel- en veerkrachtplan toe aan digitalisering (4,5 miljard EUR)[1]. Daarnaast is in het kader van het cohesiebeleid 2,4 miljard EUR, ofwel 11 % van de totale financiering van het land in het kader van het cohesiebeleid, uitgetrokken voor het bevorderen van de digitale transformatie van het land[2]. Het land is lid van het consortium voor digitale infrastructuur voor netwerkgebonden lokale digitale tweelingen naar het CitiVERSE en van het Europeum-EDIC. Portugese entiteiten zijn indirecte en geassocieerde partners in het IPCEI voor micro-elektronica en

[1]Het aandeel van de financiële toewijzingen die bijdragen aan digitale doelstellingen is berekend aan de hand van bijlage VII bij de verordening betreffende de faciliteit voor herstel en veerkracht. Gegevens voor het laatst geactualiseerd: 16 mei 2025.
[2] Dit bedrag omvat alle investeringen die specifiek gericht zijn op of substantieel bijdragen aan de digitale transformatie in de programmeringsperiode 2021-2027 van het cohesiebeleid. De middelen zijn afkomstig uit het Europees Fonds voor regionale ontwikkeling, het Cohesiefonds, het Europees Sociaal Fonds Plus en het Fonds voor een rechtvaardige transitie.

communicatietechnologieën (IPCEI-ME/CT). Het land neemt ook deel aan de Gemeenschappelijke Onderneming (GO) EuroHPC en de GO Chips.

Portugal heeft een bijdrage geleverd aan de Accelerator voor beste praktijken[3] door één beste praktijk te delen in het kader van het cluster "Groene IT" (nationale strategie voor slimme gebieden).

Digitale rechten en beginselen

Volgens een ondersteunende studie is Portugal een van de actiefste lidstaten waar het gaat om de uitvoering van de **Europese Verklaring over digitale rechten en beginselen**, met in totaal honderd initiatieven en 14 nieuwe initiatieven die in 2024 zijn gestart. Portugal is het actiefst op het gebied van de verklaring wat betreft digitaal onderwijs, digitale opleiding en digitale vaardigheden. Er is minder activiteit vastgesteld op het gebied van privacy en individuele controle over gegevens. Maatregelen op het gebied van keuzevrijheid lijken de grootste impact in het veld te hebben, in tegenstelling tot maatregelen die zijn gericht op deelname aan de digitale openbare ruimte.

[3] De Accelerator voor beste praktijken (BPA) is een platform dat de lidstaten in staat stelt succesvolle maatregelen en uitdagingen te delen met betrekking tot hun inspanningen om hun streefcijfers en doelstellingen voor het digitale decennium te halen. Beste praktijken worden via het BPA-register aan de lidstaten ter beschikking gesteld en worden gepresenteerd in regelmatige workshops, waarin momenteel aandacht wordt besteed aan drie thematische clusters: "Digitale vaardigheden", "Groene IT" en "Invoering van digitale technologieën".

Aanbevelingen

- **Artificiële intelligentie:** het gebruik van AI ondersteunen en zo innovatie door ondernemingen mogelijk maken, onder meer door de tijdige uitvoering van lopende en voorgenomen maatregelen.
- **Digitale basisvaardigheden:** het gebruik van de huidige maatregelen evalueren en nagaan hoe de resterende behoeften kunnen worden aangepakt, met name om de digitale kloof in de samenleving aan te pakken.
- **Digitale basisintensiteit van kmo's en geavanceerde technologieën:** de invoering van geavanceerde digitale technologieën door bedrijven ondersteunen door nauwere samenwerking tussen de publieke en de particuliere sector en de academische wereld te bevorderen en door steunmaatregelen voor de middellange termijn vast te stellen.
- **Cloud:** het gebruik van clouddiensten aanmoedigen, met name de plannen voor soevereine cloudinfrastructuur uitvoeren.
- **ICT-specialisten:** manieren te vinden om ICT-specialisten aan te trekken, ICT-studies, digitale bij- en omscholingsmogelijkheden te bevorderen en het genderevenwicht op dit gebied blijvend te versterken.
- **Groen:** de invoering van een coherente aanpak voor het versterken van het verband tussen de digitale en de groene transitie overwegen.
- **Scale-ups en eenhoorns:** doorgaan met het verbeteren van het ondernemingsklimaat en de toegang tot financiering voor digitale start-ups zodat deze kunnen uitgroeien tot scale-ups, onder meer door middel van gerichte overheidssteun voor O&O in het bedrijfsleven.
- **Halfgeleiders:** de inspanningen op het gebied van halfgeleiders voortzetten en streven naar een leidende positie op EU-niveau.
- **5G:** overwegen om de resterende 5G-pioniersbanden toe te wijzen en het gebruik van 5G te bevorderen.